

Ս. ԱԹՈՌՈՅՍ ԼՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նկատի ունենալով որ Ս. Յակոբեանց Առաքելական Ուխտի Միաբանությունը անցեալ տարի Հոկտեմբերի 13ին, իր Պատկանելի Միաբանական Ընդհ. ժողովով ընթացքին անվասանութեան փուլ առաջարկած էր, Լուսարարապետ Ս. Նիկիտե Արքեպ. Տերտրեանի գործունեութեան, եւ դադարեցուցած էր զայն յիշեալ պատճօնէն, Ս. Արքեպ. այս շատ կարեւոր պատճօնը քափուր կը մնար:

Պատրիարքական ընտրութեան ետք, ձեռնարկուեցաւ լուսարարապետի ընտրութեան 1957 Մարտի 25ին:

Ժողովի հրաւիրում 22 Գերաւեմբերի եւ Հոգեւեմբերի անդամները Բ. օրը յետ միջօրեի ժամը 4ին, պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ ներկայ էին: Գազնի փոխարկութեամբ ընտրուեցաւ Գերաւեմբերի Ս. Շնորհ Եպ. Գալուստեան, նախկին առաջնորդը Ամերիկայի Արեւմտեան քեմի հայոց (Գալիֆորնիա):

Ընտրութեան անմիջապէս ետք նորընտիր լուսարարապետ Սրբազան Հայրը խօսք առնելով ի միջի այլոց ըսաւ քե խորապէս ըզգացուած է Միաբանութեան իրեն հանդէպ ունեցած վստահութենէն, եւ շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ, ըսաւ որ քեւ շատ ծանր կը գտնէ այս պատճօնը բայց Աստուծոյ օգնութեամբ եւ ուխտակից եղբայրներու օժանդակութեամբ իր կարելին պիտի ընէ կանոնաւոր կերպով կատարելու իրեն վստահութեամբ այս լուրջ պատասխանատւութիւնը:

Անմիջապէս ետք, Մայր Տաճարի մեծ զանգը աւետեց ընտրութիւնը: Ապա՝ ժողովականները գլխաւորութեամբ Ամեն. Պատրիարք Սրբազան Հօր՝ իշան եկեղեցի ուր արդէն ժողովուրդի բազմութիւն մը հաւաքուած էր: Մայր Տաճարի մուտքին երգուեցաւ «Որ էնն էութեան» շարականը: Սուրբ Գլխադրի մատարան մէջ լուսարարապետ Սրբազանը ճնշողորէ եւ գլխաբաց կարգաց իր Ուխտը հաւատարիմ մնալու Ս. Արքեպ. կանոններուն եւ աւանդական սովորութիւններուն անքերի գործադրութեան: Պատրիարք Սրբազան Հայրը «Պահպանիչ»ով օրհնեց զինքը: Ու ինք Ս. Գլխադրի սրբավայրին մէջ ընդունեց Ս. Մինասի մատարան բանալին: Այս մատուռը նախագաւիթն է Ս. Արքեպ. զանաւան: Նորընտիր լուսարարապետը իր իսկ ձեռնով բացաւ մատուռը եւ հոն ընդունեց ամբողջ Միաբանութեան շնորհաւորութիւններն ու բարեմաղորութիւնները:

Լուսարարապետութիւնը Ս. Ուխտի Միաբանութեան մէջ պատրիարքէն ետք, կարեւորագոյն պատճօնն է: Լուսարարապետը ցկեանս կը պատճօնավարէ եւ կը հսկէ Ս. Արքեպ. հովանիին ներքեւ եղող բոլոր եկեղեցիներու անօրներուն, զարդներուն, գոյներուն անկորուստ եւ անվնաս պահպանութեան: Իր պատճօնն է տեսլի մը ներքին վանահայրութիւն որ անձանձիր կերպով կը հսկէ եկեղեցւոյ մէջ կարգապահութեան եւ պատճառներին անքերի եւ վայելուչ կատարման, ինչպէս նաեւ վանական կանոնապահութեան: Լուսարարապետը՝ Սրբազան Պատրիարքին հետ ցկեանս անդամ է Ս. Արքեպ. վարչական ժողովին, որ գործադիր եւ տնօրինող մարմինն է բոլոր վարչական գործերուն:

Գեր. Ս. Շնորհ Եպ. Գալուստեան ծնած է 1913ին, Իյէ (Նազկաս - Կեսարիա): Աւագնի անունն է Արշակ: Զաւակն է իրենց զիւղի հարուստ եւ ազդեցիկ ընտանիքներէն մէկուն: Հայրը եւ հօրեղբայրները մինչեւ վերջ ապրած են նոյն երկրին տակ, պահելով նահապետական ընտանիքի մը բոլոր բարի եւ բարձր յատկանիւնները: Հայրն ու հօրեղբայրները, եւ զերգաստանի միւս անդամները, շուրջ 35 հոգի, նահապետուած են 1915ին: Միայն ինք՝ մայրը, փոյրն ու եղբայրը հրաժարով ազատած են մեծ եղեռնէն:

Մանկութեան տարիները անցուցած է Նազարէթի Ամերիկեան որբանոցին մէջ յորձնեհեք 1927 Յուլիս 14ին կը մտնէ Նուսադէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը եւ կարճ ժամանակի մէջ ուսագրաւ կը դառնայ իր ուսմանութեամբ ու աշխատասիրութեամբ:

Վարժարանին ընթացքը յաջողութեամբ աւարտելէ ետք 1932ին կը ձեռնադրուի Աւագ Սարկաւագ: Ընծայարանի եռամեայ շրջանն ալ աւարտելով 1935ին կը ձեռնադրուի Կուսակոն քահանայ, ձեռամբ Ամեն. Ս. Թորգոմ պատրիարքի, վերակոչուելով Ս. Շնորհ Արքեպ.:

Վարած է զանազան պատճօններ, եղած է Գեր. Ս. Թորգոմ պատրիարքի, աւսուցիչ վանուցա Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանի, ապա 1936ին ներքին տեսուչ Ժառանգաւորաց վարժարանի: Կարճ պատճօ-

նախադրանքներն են ետք սակայն 1937ին նշանակում է հետույ՝ Սեֆ-ի Գեֆե-ն Տեֆ-ն է և փոխ խմբագիր Սեֆ պատշոնական ամսագրին :

Մի քանի ամիս և գործունեայ, արտի կը տեսնենք զինքը եկեղեցականուէր գործունեութիւններու մէջ, անգամ՝ Տնօրէն Ժողովոյ, հոգեւոր հովիւ Հայֆայի եւ շրջակայից : 1941ին տեսուչ՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանի Անթիպատի դպրեմանքին. պատշոն՝ գործ վարեց մինչեւ 1944ի ամառը : 1945ին կը նշանակուի հոգեւոր հովիւ Լոնտոնի հայոց : 1948ին կ'անցնի Ամերիկա որպէս հովիւ Փերքսըն եւ Նուարք քաղաքներու : Կը հրատարակ Կ-նի-ն անունով կրօնական քերթիկ մը : 1950-1952 վարած է Ամերիկայի առաջնորդարանին պատշոնաքերթ Լ-նի-ն նիւ-նի խմբագրութիւնը :

1952ին, Գեֆ. Առաջնորդ Տ. Տիրան Արեւսպ.ի ձեռամբ ստացած է Մայրաքոյն վարդապետի աստիճան, եւ բնակուած է առաջնորդ Ամերիկայի Արեւմտեան քեմին : 1954ին Ներսիսեանական ժողովը զմահաճելով իր արգիւնաւոր գործունեութիւնը, եպիսկոպոսական աստիճանի բարձրացման որոշում տուած է :

1955 Հոկտեմբերին ձեռնադրուած է եպիսկոպոս Ն. Ս. Ս. Վաղգէն Ա. կաթողիկոսէն էջմիածնի մէջ միաբանակից 4 եպիսկոպոսներու հետ : Գեֆ. Տ. Շնորհ կը զլիաւորէ Գալիֆորնիոյ քեմին պատշոնաւորութիւնը յէջմիածին :

Տիպար վանական մը, քաղցրաբարոյ եւ պարկեշտ աշխատող մը, ամբասիր իր նկարագրին ու լուրջ կրօնաւորի իր խանդը Աստուծոյ ծառայելու, խոր ակնածանք եւ յարգանք կը ներշնչեն բոլոր զինքը նանչցողներուն :

Սրբոց Յակոբեանց զինուորեալ Միաբանութիւնը, իրեն վասնելով լուսարարականութեան պատշոնը, գործնականապէս արտայայտած եղաւ իր սերն ու յարգանքը ինչպէս նաեւ զմահաճանք, Հայց. եկեղեցւոյ 20ամեայ իր ծառայութեան համար :

Այս ուրախ առիթով, Սեֆ յանուն Ամեն. Պատրիարք Սրբազան Հօր եւ ամբողջ Միաբանութեան ջերմօրէն կը շնորհակալուի Նորին Սրբազան Սրբազանը եւ կը մաղթէ արեւեալ երկար տարիներ, Աստուծոյ Տան բարեւոյթ ծառայութեան մէջ :

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱԹՈՌՈՅ ԴԻԻԱՆԷՆ

Մեր նախորդ Հաղորդագրութեամբ Երուսաղէմի դէպքերը բերած էինք այն կէտին հըր Տէրութեան Արքեպ.ի բացած դատը յետաձգուած էր Մարտ 10ին : Սոյն դատը տեսնուեցաւ իր օրին եւ Յորդանանու Սրդարութեան Բարձրագոյն Ատեանը իր վճիռը տուաւ Մարտ 17ին, առ այն թէ Ատեանը չէր կրնար ջնջել Ներքին Գործոց Նախարարին կողմէ եղած (Տիրան Արքեպ.ի) Տեղապահի ընտրութեան ճանաչումը, բանի որ Բարձրագոյն Ատեանի իրաւասութենէն դուրս կը մնար քննարկումը Տեղապահի ընտրութեան վերաբերեալ գործողութեանց :

Երբ Բարձրագոյն Ատեանի այս որոշումը հաղորդուեցաւ պատրիարքարան Մարտ 19ին, անմիջապէս ձեռնարկուեցաւ լրացնելու պատրիարքական ընտրութեան գործը, որ կէս մնացած էր Դեկտ. 20ին (1956) այս մասին դրուած արգելքին հետեւանքով : - Ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ Մարտ 20ին, ինչպէս նկարագրուած է այլուր ՍԻՌԻ այս թիւին մէջ :

Ընտրութիւնը եւ յարակից եկեղեցական հանդիսութիւնները վերջացած էին երբ նորընտիր պատրիարքը Երուսաղէմի կառավարիչին զրկուած նամակէ մը տեղեկացաւ որ Տէրութեան Արքեպ. կրկին դատ բացած էր այս անգամ Երուսաղէմի շրջանային դատարանի մէջ, եւ նոր հրահանգ հանել տուած էր ընտրութիւնը կասեցնելու : Սակայն ընտրութիւնը աւելի քան երեք քառորդ ժամ առաջ աւարտած ըլլալով՝ հանուած հրահանգը չի ծառայեց իր նպատակին :

Տէրութեան Արքեպ. իր նոր դատական դիմումագրով կը պահանջէ որ դատարանը վճիռ մը հանէ չեղեալ համարելով իր պաշտօնանկութիւնը Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքական Տեղապահութենէ, եւ չեղեալ համարէ նաեւ Տ. Տիրան Արքեպ.ի Տեղապահական ընտրութիւնը :

Պատրիարքական ընտրութիւնը յաջորդ օրն իսկ հաղորդուեցաւ Երուսաղէմի կառավարիչին որպէսզի զայն ներկայացնէ Նորին Վեհափառութիւն Հիւսէյն Բ. Թագաւորին ի հաստատութիւն :

ԴԻԻԱՆԷՆ Ս. ԱԹՈՌՈՅ